

ARMAND MÅNSSON:

ÅNGBÅTSPOST

KOMMENTAR TILL EN HANDBOK

När SFF:s handbok nr 7 "Ångbåtspost" av Donald McFie utkom 1977, innebar det ett kraftigt uppsving för detta intressanta och speciella samlingsområde. Även för hembygdsfilatelisterna utgör handboken ett värdefullt tillskott.

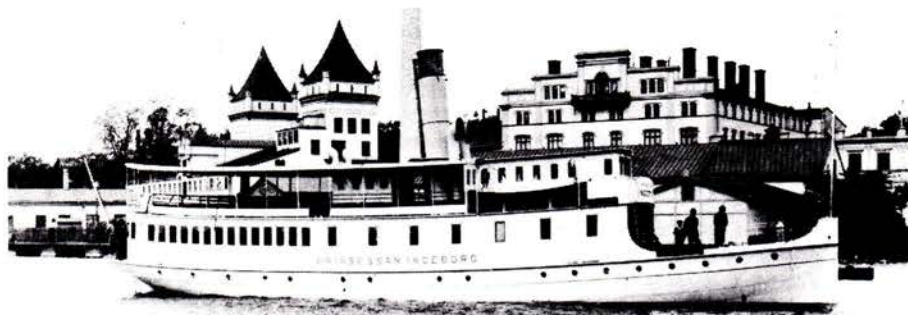
En sådan första utgåva av en handbok kan man ju inte förvänta sig vara helt komplett och felfri. Många har säkerligen funnit anledning att sätta en del frågetecken i marginalen. Det finns därför utrymme för fortsatt forskning inom området. Jag vill med det följande redovisa en del av de resultat jag kommit till i min forskning och därmed kanske rätta ut en del frågetecken. Samtidigt måste sättas nya frågetecken, som jag hoppas få andras hjälp att klara av. De rätt omfattande båthistoriska uppgifterna är avsedda att bidra till att skapa en viss reda i virrvarret av olika båtar med samma namn och samma båtar med olika namn.

Uppgifterna är baserade huvudsakligen på studier i postens arkiv och bibliotek men även på tillgänglig båt litteratur. Några korta förklaringar: BÅTNAMN med ÅBXP anges alltid med versaler. För att särskilja likalydande namn på olika båtar anges emellanåt ett ordningsnummer /1/, /2/ osv i kronologisk ordning efter första år med ÅBXP.

Här följer alltså en del mer betydelsefulla rön i ordning efter expeditionernas (ÅBXP) nummer:

- ÅBXP 1 Å/f NORRTÄLJE var "inkallad" 1940-42 och dess trafik ersattes då av å/f STORSKÄR, som hade ÅBXP 61. ÅBXP 1 var därför ej i bruk 1940-42.
- ÅBXP 2 MARIA II ändrade namn till EXPRESS /1/ redan 1898. Stämpel typ I² förekommer, byte från typ I 1921-24.
- ÅBXP 3 Bryggnamnen Norrby och Slut avser samma brygga på Munsö. Namnet NYA SVARTSJÖLANDET avser två båtar: /1/ till 1899, /2/ från 1900.

- ÅBXP 4 1870-75 PHOENIX, 1876-35 PRIMUS, 1936 båten upplagd, 1937 tillbaka i trafik under namnet ARIADNE, nu Stockholm–Göteborg.
- ÅBXP 5 Å/f ROSLAGEN /1/ Stockholm–Norrtälje–Östhammar 1884-86. Å/f RÅDMANSÖ Stockholm–Norrtälje–Södervik på Rådmansö 1888-90. Å/f SIGRID till Norrtälje endast 1-16.5.1891, varefter RÅDMANSÖ återkom, nu under namnet FURUSUND.
- ÅBXP 6 Till Torsa–Hällsviken 1870-80. Från 1881 till Tottnäs på Södertörn, till en början via Trosa (-Hällsviken) leden väster om Mörkö men från 1887 direkt via östra sidan av Mörkö.
HÄLLSVIKEN II = NYA SÖDERTELGE (namnbyte).
- ÅBXP 11 LINDINGÖ var två båtar: /1/ var en ångslup, som 1891 ersattes av den större /2/, vilken i sin tur bytte namn till LIDINGÖ II 1907, till ELFVIK 1913 och till BREVIK I 1914. På traden troligen till 1917 (se också ÅBXP 119 från 1919).
- ÅBXP 12 erfordrar omarbetning enligt följande:
1870-72	Stockholm–Gustafsberg	WERMDÖ /1/ (hjulång.)
1873-78	Dito	WERMDÖ /2/
1879-80	Stockholm–Tyresö	Dito
1881	Stockholm–Nämdö–Runmarö	namnbyte till
GUSTAFSBERG III /1/
1882	Stockholm–Rådalen	Dito
1883-84	Stockholm–Erstavik	Dito
1885-94	Stockholm–Nämdö–Runmarö	Dito
1895-96	Stockholm–Gustavsberg	Dito
1897-99	Stockholm–Nämdö–Runmarö	Dito

Figur 1. ÅBXP 12, å/f PRINSESSAN INGEBORG på jungfrufärd 1899.

- 1900-06 Stockholm—Sandhamn, PRINSESSAN
norra vägen INGEBORG
- 1907-08 Stockholm—Nolvik på Ljusterö Dito
- 1909-10 ÅBXP fortfarande registrerad enligt föregående, men båten
togs ur trafik efter seglationen 1908. ÅBXP därför ej
i bruk.
- 1912-13 Saltsjöbaden—Ornö DALARÖ /1/ (ex
HÖGGARN /2/,
ÅBXP 20)
- 1914-16 Dito namnbyte till
DALARÖ II
- 1920-21 Saltsjöbaden—Muskö Dito
- ÅBXP 13 1870-76 STRÖMSTAD /1/ till Fredrikshald, från 1877
OSCAR DICKSON, 1877-80 till Kristiania, 1881 till
Strömstad, 1888-1916 till Kristiania.
- ÅBXP 14 ÄGIR var två ångslupar: AEGIR /1/ 1870-72, ÄGIR /2/
1885-95.
- ÅBXP 15 Å/f EUGENIA (tidigare postverkets båt) gick 1872-76 till
Kristiania.
- ÅBXP 16 Å/f BALTZAR VON PLATEN togs ur trafik 1940 efter
att 1937-39 ha gått Stockholm—Jönköping.
- ÅBXP 17 Ångslupen STRÖMMA KANAL /1/ ersattes på sandhamns-
traden av å/f STAFSNÄS (ÅBXP 63) under 1876 och gick
därefter till Tyresö fram till 1878.
Ångslupen RAN är i handboken noterad för både ÅBXP
17 och 90 1881-83. Det rätta förhållandet är att ÅBXP 17
fördes på å/s SAGA 1881-83 och på RAN endast 1884.
- ÅBXP 18 är mycket trasslig i fråga om såväl rutter som båtar, i syn-
nerhet efter 1915. Jag nöjer mig här med påpekandet att
Brevik 1878-89 ej avser bryggan på Lidingö utan på
Rådmansö i norra skärgården.
- ÅBXP 19 1876-85 ALBREKTSUND /1/ (upplagd från 1886, SIGTU-
NA med ÅBXP 10 från 1888). 1886-90 ej i bruk, trafiken
upprätthållen av FREJA, ÅBXP 66. Från 1891 ALBREKT-
SUND /2/.
- ÅBXP 20 Rutt 1878-79 Trollhättan—Strand.
HÖGGARN = två båtar: /1/ 1899-1900, senare TOR VI
(ÅBXP 120); /2/ 1901-16, senare DALARÖ /2/ och
DALARÖ II (ÅBXP 12).
- ÅBXP 21, 22 började 1871 (ej 1870).

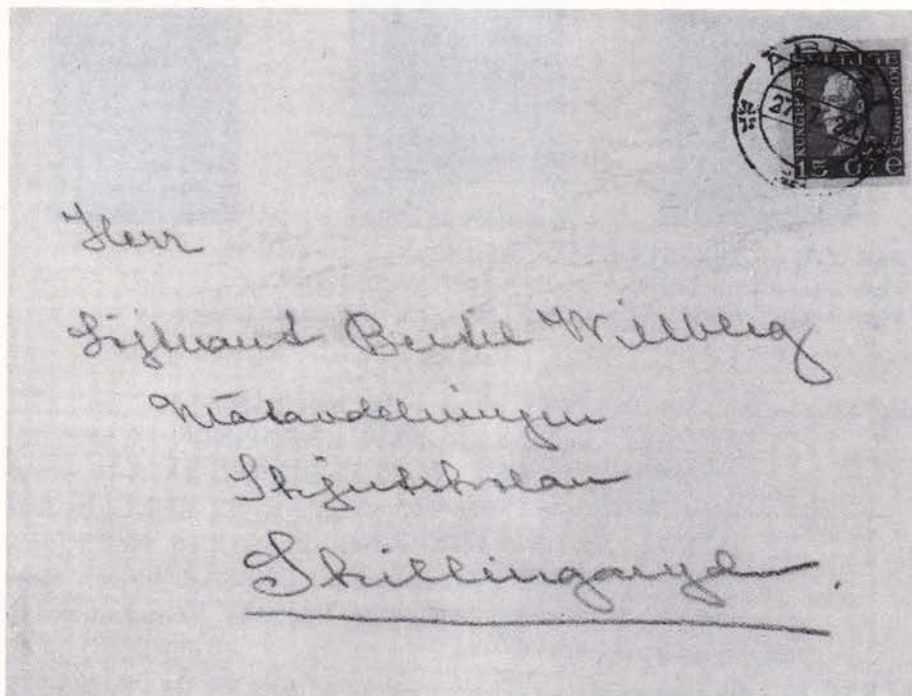

Figur 2 (t. v.). ÅBXP 31 typ I 15.5.1890.

Figur 3 (i mitten). ÅBXP 43 typ I 9.5.1907. VALBORG?

Figur 4 (t. h.). ÅBXP 100 typ II 9.6.1903, alltså fortfarande Fryken.

- ÅBXP 24, 25 NYA ENKÖPING hade enligt handboken båda exp 1876-84. Skall vara: Nr 24 NYA ENKÖPING /1/ 1872-75, ENKÖPING 1876-84. Nr 25 ENKÖPING 1872-75, NYA ENKÖPING /1/ 1876-84, namnbytt till ENKÖPING II 1885-12. Ny NYA ENKÖPING /2/ 1913-16. Nr 25 finns dessutom 1930-31 registrerad på CAESAR /2/, ex föregående, Stockholm—Strängnäs—Västerås. Vem kan dokumentera stämpeln?
- ÅBXP 26 Norrköping—Verkeback 1873-75, Stockholm—Verkeback från 1876.
TJUST = 3 båtar: /1/ 1873-77 (från 1878 ÅBXP 80 och 17); /2/ 1878-97; /3/ från 1898.
Stämpel typ X förekommer (sedd 1943).
- ÅBXP 27 VIKTOR RYDBERG och ASTREA /2/ samma båt (namnbyte), ex TRAFIK /2/, ÅBXP 113.
- ÅBXP 28 Å/f HILLERSJÖ och HESSELBY samma båt (namnbyte).
- ÅBXP 29 Å/s BRAGE /1/ och KUNG KARL samma båt (namnbyte).
- ÅBXP 31 1872-82 till Jönköping, 1883-86 till Linköping. Essingetrafiken började redan 1890 på å/s FILADELFIA. Ej i bruk 1892 och 1904. 1905-06 på å/s INGEBORG.
- ÅBXP 32 ÖSTANÅ = två båtar: /1/ 1872-75 (sedan NORNAN /1/ ÅBXP 61, DJURSHOLM ÅBXP 155 samt TORSHÄLLA och FREY ÅBXP 176); /2/ 1876-85, namnbyte till ÖSTANÅ II /1/ 1886 (från 1906 NYA SANDHAMN ÅBXP 146 och 95).
- ÅBXP 33 Också EKHOLMEN var två båtar: /1/ 1872-77 (sedan ÖRSUNDSBRO ÅBXP 55, SÖDERTELGE /2/ ÅBXP 22 och SÄBYHOLM /2/ ÅBXP 158 m. fl.; /2/ från 1878

Figur 5. ABXP 41 typ X (ej IX) 27.7.1926.

(sedan ENA I ABXP 80).

- ABXP 36 Namnet RUNAR fel, skall vara RUNAN.
- ABXP 37 ÖREBRO och ÖREBRO II samma båt; II tillades 1888.
- ABXP 38 THOSBYFJÄRD = två båtar: /1/ 1876 ex DALARNE (samma ABXP 1872-75); /2/ 1877-82. WERMDÖ /3/ 1883-95, VERMDÖ II 1896-98, WERMDÖ III /1/ 1899, omdöpt till TOR /1/ 1900. Stämpel typ XI förekommer (sedd 1945).
- ABXP 40 Linjen utsträckt till Sundsvall 1875 och till Härnösand 1876-78. Från 1879 åter till Sundsvall.
- ABXP 41 ÅMÅL = två båtar: Byte från /1/ till /2/ 1891. Enligt handboken parallellt på BOSHUSLÄN och INLAND /2/ 1907-09. BOHUSLÄN sattes dock i trafik först 1914. Någon föregångare med namnet har ej stått att finna. Stämpel typ IX fel, skall vara X (byte 1924 eller 1925).
- ABXP 42 Med båtnamnen förhåller sig sålunda: NYA ÅKERS KANAL namnändrad till ÅKERS KANAL /1/ 1883

- (därefter TROSA /2/ ÅBXP 133). 1884 ny ÅKERS KANAL /2/, namnändrad till VIKEN 1938.
Rutten avkortad till Margretelund 1928 på grund av Åkers kanals uppgrundning.
- ÅBXP 43 WILLIAM LINDBERG i trafik redan från 1878.
ÅBXP 43 registrerades 1909 på VALBORG /2/ (ex Werm-dö /3/), men avstämplingar finns redan 1907, det år VALBORG fick sitt namn. Skall därför 1909 egentligen vara 1907-09?
- ÅBXP 44 FREDRIKSBERG gick på linjen Stockholm—Norrtälje endast hösten 1881.
- ÅBXP 47 flyttades från å/s SJÖFRÖKEN /1/ till å/s SVALAN redan 1878.
Se även ÅBXP 48.
Stämpelbyten: Typ I-III 1895-97, III-IV senast 1909. Typ IV och IV² har använts parallellt, ibland förekommer båda typerna samma år.
- ÅBXP 48 Båtar: Å/s SVANEN 1874-76, å/s SVALAN 1877, å/s SJÖFRÖKEN /1/ 1878-82 osv. Se även ÅBXP 47.
Stämplat: Typ II till omkring sekelskiftet, därefter typ IIIeg (1903), åter II (1906), IV (1909, 1911) och åter IIIeg (1914, 1917, 1919).
- ÅBXP 49 ANDERS FRYXELL i trafik från hösten 1903.
- ÅBXP 51 fördes 1885-99 inte på ÖSTHAMMAR I utan ÖSTHAMMAR /2/ ex ENKÖPING.
Exp även registrerad 1926-36, linje Stockholm—Gävle, båt NYA ÖSTHAMMAR (ex KLINTEHAMN ÅBXP 76). Indrogs efter seglationen 1936 på grund av den "ringa postmängden". Vem kan dokumentera stämpeln från denna tid?
- ÅBXP 53 Exp indragen 1932 men enl. båtliteraturen togs CARL JOHAN ur trafik redan efter seglationen 1930. Existerar stämpelavtryck från åren 1931-32?
- ÅBXP 54 Den "okända" båten 1874 var en ångslup WELAMSUND /1/, som inledde den sedermera så omfattande värmdötrafiken. Båten återkom med ÅBXP 65 under namnet SKURUSUND /2/. Se även NYA WELAMSUND = WELAMSUND /2/, ÅBXP 107.

Figur 6. ÅBXP 51 1929-36, å/f NYA ÖSTHAMMAR ex KLINTEHAMN.

- ÅBXP 55 Här hette den "okända" båten 1876-77 ÖSTHAMMAR /1/, ej att förväxla med ÖSTHAMMAR /2/, ÅBXP 51.
- ÅBXP 57 NYA ENGSÖ 1875-78 = KUNGSÖR 1879-80 = ENGSÖ /2/ 1881-90. Ny ENGSÖ /3/ 1891-1912. ENGSÖ /2/ blev sedermera SERLA, ÅBXP 97 m. fl.
- ÅBXP 60 inrättades i mars 1876. Enligt postens cirkulär gick båten 1876 till Kristiania, 1877-79 till Fredrikshald, 1880 till Kristiania, 1881 till Strömstad, 1882-83 alternerande till Lysekil och Kristiania, 1884 till Fredrikshald, 1885-86 till Kristiania, 1887-94 alternerande till Kristiania och Fredrikshald, 1895-1905(6) till Kristiania, 19(06)07-13 till Strömstad och 1914-16 till Kristiania.
- ÅBXP 61 NORRTELJE = två båtar: /1/ till 1899, /2/ från 1900. NORRTELJE /1/, se ÅBXP 51 och 52.
- ÅBXP 63 Den okända båten var en ångslup SJÖFRÖKEN /2/, som 1880 ersattes av det större å/f SJÖFRÖKEN /3/. Med dessa båtar grundlades det sedan så mäktiga Fittja-Drottningholmsrederiet, som blev Mälarens motsvarighet till Waxholmsbolaget i Stockholms skärgård. Drottningholm trafikerades endast helger, då utan ÅBXP.

Figur 7. ÅBXP 64, å/f DUX ex TROSA /3/ på Muskötraden 1932-37.

- ÅBXP 64 1877 till Dalarö, 1878-83 till Utö, 1884 till Ornö. DALA-RÖSTRÖM och DALARÖ /3/ var samma båt (namnbyte). 1926-27 på ÖSTAN ex ÖSTANÅ III, 1928-31 på SERLA ex NYA ENGSÖ, 1932 ända fram till 1937 på DUX ex TROSA /3/, Muskötraden.
- ÅBXP 65 registrerades 1877 på å/s-SKURUSUND /2/ ex WELAM-SUND /1/ (se ÅBXP 54). Exp överflyttades till NYA HÅLLSVIKEN på senhösten 1877.
- ÅBXP 69 BRAVIKEN = två båtar: /1/ till 1894, /2/ från 1895.
- ÅBXP 70 Den "okända" båten 1878 (ej 1877 och 1879) var samma hjulångare STRÖMSTAD /1/, som 1880 (ej 1881). Båtnamnen NORDINGRÅ, NORRVIK och ULLÅNGER var samma båt, ex TJUST /1/ (se ÅBXP 26, 80 och 17).
- ÅBXP 75 ej i bruk 1884 och 1896.
- ÅBXP 76 Rutten gick Stockholm-Visby och därifrån Gotland runt via Fårösund, Slite, Ronehamn och Burgsvik till Klintehamn.
- ÅBXP 78 Rutten 1878-1910 slutade i Lilla Edet. Utsträckning till Trollhättan ej belagd.
- ÅBXP 80 SÄBYHOLM /1/ och EKERÖ var samma båt (namnbyte). CAESAR /1/ 1915 var den första med namnet (ex NORRTELJE /2/, ÅBXP 61).

- NYA ENKÖPING /2/ omdöptes i juni 1917 till CAESAR /2/.
- ÅBXP 83 Årsuppgiften 1878-79 i handboken förmodligen tryckfel, skall vara 1878-89. Varning: Stämpeln kan därför ej betraktas som RR utan bör betecknas som R3 eller högst R4.
- ÅBXP 84 SJÖFRÖKEN 1883-91 var två båtar: å/s /1/ till 1885, å/f /4/ från 1886.
- ÅBXP 87 SKÄRGÅRDEN var två båtar: /1/ till 1902, /4/ från 1903. Den senare övertogs 1908 av Waxholmsbolaget och blev då WAXHOLM III med ÅBXP 187. Finns kvar som servering i Vaxholm.
Stämpel typ XIII förekommer, byte från II 1930 eller 1931.
- ÅBXP 88, 89 1886-90 är båtnamnen omkastade, så som också angivits i postens cirkulär. Rättelse finns emellertid införd i "Matrikel över postförande ångfartyg" upprättad 1890. Å/F THOMÉE förde alltså hela tiden ÅBXP 88 (ej i bruk 1885 och 1897), medan å/f NECKEN /2/ = TRAFIK /3/ fram till 1903 (1904?) förde ÅBXP 89.
- ÅBXP 90 Stämpel typ X förekommer (sedd 1929).
- ÅBXP 91 VÄRTAN (ex NORBERG ÅBXP 18 och 37, senare STRÖMSHOLMS KANAL ÅBXP 109) gick hösten 1883 på linjen Stockholm-Mariefred.
- ÅBXP 92 Stämpel typ III förekommer. Uppgiften i handboken om typ IV feltryck?
- ÅBXP 97 Båtnamnet BLINDÖSUND för åren 1881-88 fel, skall vara BLIDÖ (ex ENGSÖ /1/, ÅBXP 34). BLIDÖSUND /1/ kom alltså först 1889 (ex LJUSTERÖ /1/, ÅBXP 18).
Till Ingmarsö gick BLIDÖ endast 1886 och till NOOR i norra Roslagen redan från 1887.
- ÅBXP 100 överflyttad från Frykensjöarna till Saltsjöbaden i augusti 1903. Stämpel typ II 1903 avser därför ANDERS FRYXELL och typ III WOODCOCK.
Under Fryken-perioden har stämpeletyperna växlat: II till 1889, III 1890-00, därefter åter II från 1901.
- ÅBXP 101 Båtnamnen SUNDSVIK och C M BELLMAN avser samma båt (ex LILJEDAHL ÅBXP 66 ex MÄLAREN ÅBXP 18 och 1).

Figur 8 (t. v.). ÅBXP 119 typ X 7.6.1933.

Figur 9 (i mitten). ÅBXP 167 typ III 26.6.1939.

Figur 10 (t. h.). ÅBXP 187 typ XII (ej XIII) 19.6.1938.

Stämpelbyten: Typ II-V 1887, typ V-II 1890. År 1900 är stämpeln en variant av typ II med odelat årtal under datum (typ II³). Från 1902 åter stämpel typ V.

ÅBXP 102 RONNEBY var två båtar: /1/ ersatt av /2/ 1890.

ÅBXP 106 WERMDÖ II namnbyte till TOR IV 1919.

ÅBXP 107 Ängslupen NYA WELAMSUND fick 1896 det förkortade namnet WELAMSUND /2/. (Från 1900 MARGARETA ÅBXP 135 och 14).

Föregångaren WELAMSUND /1/, se ÅBXP 54.

WAXHOLM II gick 1903-05(06) vidare till Rörvik i norra Roslagen, 19(06)07 till Marum (Roslags Björkö). 1910-12 var husarörutten avkortad till Ingmarsö.

ÅBXP 109 Rutten för STRÖMSHOLMS KANAL (ex NORBERG) var 1892-1900 Ängelsberg—Smedjebacken (alltså ej från Stockholm). Hösten 1886 var rutten Örebro—Skogstorp i Hjälmarén.

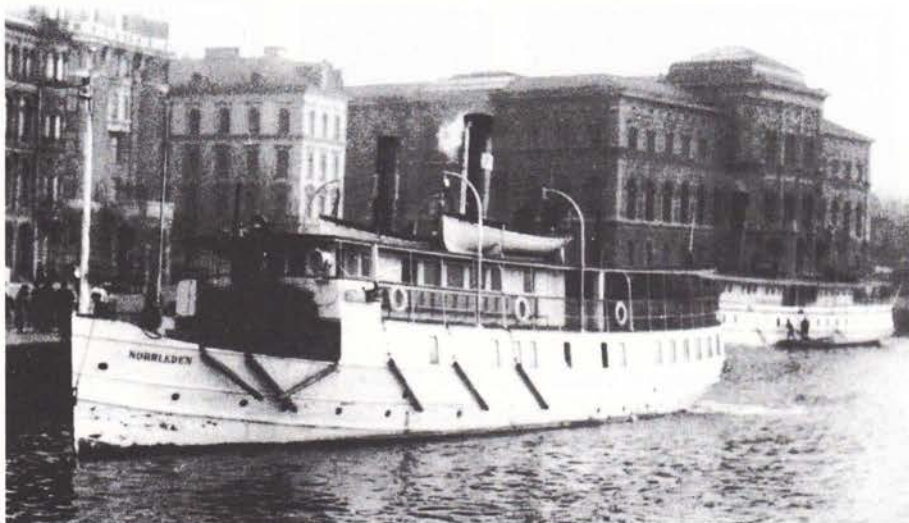
1902-25 till olika slutbryggor på eller nära Nämdö, mesta dels Vånö.

ÅBXP 115 Rutten förlängdes åter till Söråker redan från 1917. Denna ÅBXP användes ej för Finlandstrafiken, som angivits i handbokens länsregister.

ÅBXP 116, 117, 118 gick tidvis till Kaskö och Gamla Karleby i Finland.

ÅBXP 118 Å/f EXPRESS /2/ gick 1900-09 Stockholm—Vaxholm — varierande slutstationer i Vaxholmsområdet, bl. a. Margrete-lund, samt från 1910 Stockholm—Vaxholm direkt, namnbyte till EXPRESS I 1913.

ÅBXP 119 till Fittja, förlängd till Vällinge 1893-94 och till Hamra i Albysjön 1903.

Figur 11. ÅBXP 131 å/f NORRLEDEN = NORRLEDEN II = NORDAN.

Stämpel typ X förekommer, byte senast 1931.

ÅBXP 121 förlängdes till Värsta (= Njurunda) först 1891.

Stämpel typ II har troligen inte använts.

ÅBXP 122 NORRLEDEN I namnändrad till SUNNAN först 1925, då båten insattes på rutten till Dalarö. 1926-31 tycks traden ha varit till Nolvik på östra Ljusterö. 1932-46 extrabåt, mest till Möja.

ÅBXP 129 användes på närlinjen till Svindersvik (Nackalandet) 1902-10.

ÅBXP 130 inrättades 1885 enl. kontrakt 85-06-16, rutt Stockholm—Sandhamn, båt STAFSNÄS (se ÅBXP 62). 1887-88 förlängd till Östhammar via Norrtälje. 1900 Stockholm—Östra Ljusterö—Husarö. 1901 ej i bruk.

ÅBXP 131 NORRLEDEN, NORRLEDEN II och NORDAN samma båt efter namnbyten. Rutt till Lagnö fram till 1929 (ej till Östanå).

Stämpelbyte till typ X troligen samband med namnbytet till SUNNAN 1925 (båten övertogs då av Waxholmsbolaget).

ÅBXP 133 TROSA = två båtar: /2/ ex NYA ÅKERS KANAL (ÅBXP 42) till 1897; /3/ från 1898 (senare DUX, ÅBXP 20 och

- 64). TROSA /1/ se ÅBXP 6. TROSA /2/ finns fortfarande kvar under namnet "Gurli" och används nu som biblioteks-båt i Stockholms skärgård.
- ÅBXP 137 MARIEFRED = två båtar: /1/ 1900-02 ex NYA SVARTSJÖ-LANDET /1/, ÅBXP 3; från 1903 /2/, som fortfarande som enda målarbåt är i trafik på sin ursprungliga trad.
- ÅBXP 140 gick till Saltsjöbaden 1902-03, och därefter alternerande till Saltsjöbaden och Gustafsberg.
- ÅBXP 141 VICTORIA /4/ (ex KALMARSUND No 1, ÅBXP 71) gick ej till Torsby utan stannade i Sunne.
- ÅBXP 142 är registrerad på å/f VASA 1888 och på å/f SÖDER-KÖPING från 1899. Däremellan skall exp ej ha varit i bruk. Dock finns avstämplingar från 1897!?
- ÅBXP 143 1899-07-19 brann GUSTAFSBERG V och ersattes för resten av året av TENÖ. Säkerligen kom stämpeln typ III till i samband härmed.
- ÅBXP 144 Å/f PRIMUS kunde ej gå till Ramsele på grund av forsarna vid Utanede. På sträckan Utanede—Ramsele gick å/f "Ramsele", dock ej med ÅBXP.
- ÅBXP 147 Även GUSTAF LAGERBIELKE gick till en början enbart på Hjälmarén; Skogstorp—Örebro. Trafiken utsträcktes till Stockholm först 1892.
- ÅBXP 149 SVARTVIK = två båtar: 1889-1902 /1/ ex SVARTSJÖ-LANDET, ÅBXP 8; senare ADLESÖ ÅBXP 95; 1903-11 /2/ ex KALMARSUND No 4 ÅBXP 23.
- ÅBXP 151 1899-1901 var ruten Norrköping—Sandviken. I verksamhet också 1930 på ruten Norrköping—Nävekarv.
- ÅBXP 155 Den "okända" båten var samma DJURSHOLM som 1890 (ex NORNAN /1/, ÅBXP 61, ex ÖSTANA /1/, ÅBXP 32). 1891 i trafik endast 8 veckor på sensommaren—hösten. Å/f FLORA på Dalslands sjösystem hade följande rutter:
1895-1901	Bengtstors—Töckstors, Bengtstors—Årjäng
1902-03	Bengtstors—Töckstors
1904-07	Bengtstors—Lennartstors—Ed resp. Töckstors
1908	Ed—Töckstors
1909	Bengtstors—Ed—Töckstors
1920-26	Ed—Töckstors
- ÅBXP 156 Indragen efter seglationen 1902 och återinrättad 1908 på

den då nybyggda å/s IDUN /2/. Stämpeln typ III dock sedd även 1904!?

ÅBXP 157 indragen efter selgationen 1910. Stämpel typ III dock sedd även 1912!

ÅBXP 160 Å/f GULDKROKEN förliste 1896-01-16, bärgades och sattes åter i trafik 1896-09-01, då under namnet SÖDRA VETTERN.

ÅBXP 163 indragen efter seglationen 1896 och nyinrättad 1900 enligt kontrakt av 1900-08-24, då på nymamnade REX. Stämpeln typ III existerar dock även 1898. Fortsatt användning på SVEA trots indragen ÅBXP?

ÅBXP 167 på å/f STJERNORP upphörde ej 1933 utan fortsatte även senare. Stämpeln typ III sedd senast 1941.

ÅBXP 175 Stämpeln typ III sedd även 1920.

ÅBXP 180 registrerad redan 1898 endast för detta år på rutten Helgum—Utanede (jfr ÅBXP 144) och på å/f EDSELE. Existerar några stämpelavtryck detta år (typ IV)?

ÅBXP 182 Det finns flera "Marum" i Stockholms skärgård. ÅBXP 182 avsåg Marum på Ljusterö.

Båtnamnet LJUSTERÖ avser två båtar: 1905-07 /3/ ex SKÄRGÅRDEN /3/ ÅBXP 148, ex MARIEFRED /1/ ÅBXP 137, ex NYÅ SVARTSJÖLANDET /1/ ÅBXP 3; 1908-29 /4/, som andra tider också hade ÅBXP 18 och 20.

ÅBXP 183 Båtnamnen har hamnt på fel rader och rutterna stämmer inte helt. Skrivningen bör vara:

1907-10	Stockholm—Svartsjö resp. Lullehov	å/f SÄBYHOLM /2/ (ex EKHOLMEN /1/)
1911-14	Stockholm—Skå Edeby—Lunda	Dito
1915	Dito	å/f GUNHILD (ex ENGSÖ /1/)

ÅBXP 187 Den sena stämpeln (byte efter 1930, före 1938) var inte typ XIII, utan typ XII.

ÅBXP 188 var i verksamhet åtminstone fram till 1917, även då med alternativrutterna till Betsede på Värmdö och Hustegaholm på Lidingö.

Ovan har jag redovisat några viktigare resultat av min ännu oavslutade forskning. En del av dessa kan kanske ifrågasättas. Den som har några

invändningar eller ytterligare bidrag att komma med är alltid välkommen att höra av sig. I synnerhet för tiden efter 1917 är många uppgifter oklara, då det finns mycket litet material härom i postens arkiv.

Förhoppningsvis bringar dock mina uppgifter klarhet på en del punkter och bidrar — i synnerhet genom de båthistoriska notiserna — att ännu mer levandegöra ett utomordentligt intressant samlingsområde.